

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2014. február 27.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 44/2001/EK rendelet — A 27. cikk (2) bekezdése — Perfüggőség — 24. cikk — Megállapodás a joghatóságról — Az elsőként eljáró bíróság joghatóságának vagy a felek kifogás nélkül perbebocsátkozása miatti, vagy jogerős határozat hozatala miatti megállapítása”

A C-1/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (Franciaország) a Bírósághoz 2013. január 2-án érkezett, 2012. december 19-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Cartier parfums – lunettes SAS**,

az **Axa Corporate Solutions assurances SA**

és

a **Ziegler France SA**,

a **Montgomery Transports SARL**,

az **Inko Trade s.r.o.**,

Jaroslav Matěja,

a **Groupama Transport**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader (előadó) és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: francia.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Cartier parfums – lunettes SAS képviselőjében A.-F. Roger és A. Sevaux avocats,
- a francia kormány képviselőjében D. Colas és B. Beaupère-Manokha, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
- a svájci kormány képviselőjében M. Jametti, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében S. Lejeune és A.-M. Rouchaud-Joët, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 2. o., magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 27. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészről a Cartier parfums – lunettes SAS (a továbbiakban: Cartier) és az Axa Corporate Solutions assurances SA (a továbbiakban: Axa assurances), másrészről pedig a Ziegler France SA (a továbbiakban: Ziegler France), a Montgomery Transports SARL (a továbbiakban: Montgomery Transports), az Inko Trade s.r.o. (a továbbiakban: Inko Trade), Jaroslav Matěja és a Groupama Transport társaságok között a Cartier és az Axa assurances által áruk közötti árufuvarozás során történt eltulajdonítása következtében elszenvedett kár megtérítése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A 44/2001 rendelet

- 3 A 44/2001 rendelet (2) preambulumbekkezdése kimondja, hogy a „joghatóságra és a határozatok elismerésére vonatkozó nemzeti jogszabályok között fennálló egyes különbségek akadályozzák a belső piac megfelelő működését. A polgári és kereskedelmi ügyekben az e rendelet hatálya alá tartozó tagállamok határozatainak gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából elengedhetetlenül szükségesek a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére és az alaki követelmények egyszerűsítésére irányuló rendelkezések”.
- 4 E rendelet (15) preambulumbekkezdése a következőképpen szól:
„A harmonikus jogalkalmazás érdekében a párhuzamos eljárások lehetőségét el kell kerülni, és biztosítani kell, hogy ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatot két tagállamban. Világosan és hatékonyan kell szabályozni a perfüggőség és az összefüggő eljárások megoldását, valamint a felfüggesztés alapjául szolgáló időtartam meghatározásának tekintetében fennálló nemzeti eltérésekből adódó problémák elhárítását. E rendelet alkalmazásában az említett időtartamot önállóan kell meghatározni”.

- 5 Az említett rendelet joghatóságra vonatkozó szabályokat tartalmazó II. fejezetének „Megállapodás a joghatóságról” című 7. szakaszában található 24. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„E rendelet egyéb rendelkezései alapján fennálló joghatóságtól eltekintve, valamely tagállamnak az a bírósága rendelkezik joghatósággal, amely előtt az alperes perbe bocsátkozik. E szabály nem alkalmazható, amennyiben az alperes a bíróság joghatósága hiányának kifogásolása céljából jelent meg a bíróságon, vagy amennyiben a 22. cikk alapján más bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik”.

- 6 Az ugyanezen rendelet II. fejezetben található, „A joghatóság és az elfogadhatóság vizsgálata” címet viselő 8. szakaszában szereplő 25. cikkének szövege a következő:

„Valamely tagállam bírósága hivatalból megállapítja joghatóságának hiányát, amennyiben e bíróságához olyan keresettel fordulnak, amelynek fő tárgyára a 22. cikk alapján más tagállam bírósága rendelkezik kizárólagos joghatósággal”.

- 7 A 44/2001 rendelet II. fejezetének „Perfüggőség és összefüggő eljárások” címet viselő 9. szakaszában szereplő 27. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben azonos igényből származó, azonos felek között folyamatban lévő eljárásokat különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak, a később felhívott bíróság az elsőként felhívott bíróság [helyesen: a később eljáró bíróság az elsőként eljáró bíróság] joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.

(2) Amennyiben az elsőként felhívott bíróság joghatóságát állapítják meg, a később felhívott bíróság [helyesen: az elsőként eljáró bíróság joghatóságát állapítják meg, a később eljáró bíróság] ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát”.

A brüsszeli egyezmény

- 8 A 44/2001 rendelet a tagállamok egymás közötti viszonyában az új tagállamok csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i Brüsszeli Egyezmény (HL L 1972. 299., 32. o.; a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) helyébe lépett. Az említett egyezmény „Megállapodás a joghatóságról” című 6. szakaszában található 18. cikke értelmében:

„Az ezen egyezmény egyéb rendelkezései alapján fennálló joghatóságtól eltekintve, valamely szerződő államnak az a bírósága rendelkezik joghatósággal, amely előtt az alperes perbe bocsátkozik. E szabály nem alkalmazható, amennyiben az alperes a bíróság joghatósága hiányának kifogásolása céljából jelent meg a bíróságon, vagy amennyiben a 16. cikk alapján más bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik.” [nem hivatalos fordítás]

- 9 A Brüsszeli Egyezmény „Perfüggőség és összefüggő eljárások” című 8. szakaszában található 21. cikkének eredeti szövege az alábbiak szerint rendelkezett:

„Amennyiben azonos igényből származó, azonos felek között folyamatban lévő eljárásokat különböző szerződő államok bíróságai előtt indítottak, a később eljáró bíróság köteles hivatalból megállapítani joghatóságának hiányát az elsőként eljáró bíróság javára.

Az a bíróság, amelynek meg kellene állapítania joghatóságának hiányát, eljárását felfüggesztheti, ha a másik bíróság joghatóságát vitatják.” [nem hivatalos fordítás]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 A Cartier szerződést kötött a Ziegler France-szal kozmetikai termékek Genas (Franciaország) és Wickford (Egyesült Királyság) közötti közúti fuvarozására. A Ziegler France ezen áruk fuvarozását alvállalkozásba adta a Montgomery Transports részére, mely utóbbi szintén alvállalkozásba adta e szolgáltatást az Inko Trade részére, amely a maga helyettesítésére Jaroslav Matějával kötött alvállalkozási szerződést.
- 11 Jaroslav Matěja a Saflog társaság Genas-ban található raktáraiban vette át az árukat 2007. szeptember 25-én. 2007. szeptember 26-ról 27-re virradó éjszaka 00:30 perckor, a járművezetési időre vonatkozó hatályos szabályozásnak megfelelően a gépjárművezető megállt pihenni egy Egyesült Királyságban található parkolóhelyen. Másnap reggel észlelte, hogy az áru egy részét eltulajdonították. A kárt a Cartier biztosítótársasága, az Axa assurances 145 176,08 euróra becsülte. Az Axa assurances 144 176,08 euró összegben térítette meg a Cartier kárát.
- 12 2008. szeptember 24-én a Cartier és az Axa Assurances a tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing (Roubaix-Tourcoing-i kereskedelmi bíróság) (Franciaország) előtt egyetemleges felelősség megállapítása iránti keresetet indított a Ziegler France, a Montgomery Transports, az Inko Trade és Jaroslav Matěja ellen, az utóbbiak 145 176,08 euró összeg megfizetésére való kötelezése érdekében.
- 13 Később a fuvarozók ugyanezen bíróság előtt egymáshoz kapcsolódó különböző szavatossági kérelmek tárgyában indítottak eljárásokat, amelyekbe biztosítók is beavatkoztak.
- 14 A tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing elrendelte valamennyi eljárás egyesítését.
- 15 A 2010. október 28-i tárgyaláson a Ziegler France perfüggőségi kifogásra hivatkozott a 44/2001 rendelet 27. cikke alapján azzal az indokkal, hogy korábban az Egyesült Királyságban a High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (London Mercantile Court) előtt 2008. szeptember 16-i keresetével eljárást indított. Ahogyan a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, a Ziegler France az Egyesült Királyság bírósága előtt „claim formot” terjesztett elő, amelyet a Cartier, a Saflog társaság, a Wright Kerr Tyson LTD, angol jog alapján létrejött társaság ellen nyilvántartásba vettek, és amely a felmerülő felelősség értékelésére és a Cartier által a szóban forgó lopás következtében esetlegesen elszenvedett kár összegének megállapítására irányult.
- 16 A Cartier és az Axa assurances az említett kifogás elfogadhatatlanságára hivatkozott azzal az indokkal, hogy azt nem az eljárás kezdetén hozták fel. A Ziegler France ugyanis a tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing előtt megtartott tárgyalást megelőzően az ügy érdemére irányuló írásbeli indítványokat terjesztett elő, jöllehet a francia polgári eljárási törvénykönyv 74. cikke alapján az eljárásjogi kifogásokat – elfogadhatatlanság terhe mellett – az érdemi védekezést megelőzően kell felhozni.
- 17 A Cartier és az Axa assurances arra is hivatkozott, hogy a perfüggőségi kifogás azon túl, hogy elfogadhatatlan, megalapozatlan is annyiban, amennyiben az elsőként eljáró High Court of Justice, Queen's Bench Division joghatóságát nem állapították meg a 44/2001 rendelet 27. cikke értelmében, és a két eljárásnak sem a tárgya, sem pedig a felei nem azonosak.
- 18 2011. január 6-i ítéletével a tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing megalapozottnak találta a Ziegler France által felhozott perfüggőségi kifogást, többek között azzal az indokkal, hogy a francia polgári eljárási törvénykönyv 871. cikke lehetővé teszi az eljárásjogi kifogások szóban történő előterjesztését.
- 19 E tekintetben az említett kereskedelmi bíróság megállapította, hogy a High Court of Justice előtt indult először eljárás, és joghatóságát nem vitatták. Következésképpen az egyrészről a Cartier és az Axa assurances, másrészről a Ziegler France közötti eljárás vonatkozásában az említett kereskedelmi

bíróság a 44/2001 rendelet 27. cikkének (2) bekezdése alapján megállapította joghatóságának hiányát az egyesült királysági bíróság javára. A további felek vonatkozásában a High Court of Justice határozatának meghozataláig az eljárás felfüggesztéséről határozott.

- 20 A cour d'appel de Douai (douai-i fellebbviteli bíróság) (Franciaország) 2011. április 14-i ítéletében helyben hagyta a tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing ítéletét többek között annak megállapításával, hogy az egyrészről a Cartier és az Axa assurances, másrészről a Ziegler France társaság közötti eljárásban teljesültek a perfüggőség feltételei, és a kereskedelmi bíróság jogszerűen állapította meg joghatóságának hiányát a High Court of Justice javára. A cour d'appel de Douai ugyanis kimondta, hogy az egyesült királysági bíróság előtti eljárást megindító, a franciaországi keresetindítást megelőzően benyújtott iratból minden kétséget kizáróan kiderül, hogy a Saflog társaság raktáraiból kiinduló, a Cartier számára teljesített ugyanazon szállítmányról volt szó, és még ha csak részben is azonosak a két függőben lévő ügy felei, vitathatatlan, hogy a Ziegler France felelősségének a High Court of Justice előtt megvitatott kérdése következményekkel jár a Montgomery Transports, az Inko Trade, Jaroslav Matěja és a Groupama Transport vonatkozásában.
- 21 A Cartier és az Axa assurances fellebbezést nyújtott be az említett ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt. E felek különösen arra hivatkoztak, hogy a cour d'appel de Douai tévesen állapította meg a 44/2001 rendelet 27. cikkének értelmét és hatályát annak kimondásával, hogy a High Court of Justice joghatóságát az említett cikknek megfelelően „megállapították”, mivelhogy e joghatóságot nem vitatták. E társaságok szerint ugyanis az elsőként eljáró bíróság joghatósága csak e bíróság olyan határozatával állapítható meg, amely kifejezetten elutasítja joghatóságának hiányát, vagy a joghatóságát megállapító határozatával szembeni jogorvoslati lehetőségek kimerülésével.
- 22 Ahogyan a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügy irataiból következik, a kérdést előterjesztő bíróság szerint nem vitatott, hogy elsőként az Egyesült Királyság bíróságát keresték meg, és hogy a felek azonosságával és a jogviták tárgyával kapcsolatos feltételek a jelen ügyben teljesülnek. Mindazonáltal tekintettel az eltérő franciaországi jogirodalmi véleményekre a kérdést előterjesztő bíróság kétségeket táplál a 44/2001 rendelet 27. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „az elsőként felhívott [helyesen: eljáró] bíróság joghatóságát állapítják meg” kifejezés hatályát illetően.
- 23 E körülmények között a Cour de cassation felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Ügy kell-e értelmezni a [...] [44/2001] [...] rendelet 27. cikkének (2) bekezdését, hogy az elsőként eljáró bíróság joghatóságát kell megállapítani, amennyiben egyik fél sem hivatkozott a joghatóság hiányára, vagy ha a bíróság bármilyen okból, például a jogorvoslati lehetőségek kimerítése folytán meg nem támadható határozattal fenntartotta joghatóságát?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 24 Előzetesen pontosítani kell, hogy függetlenül azon körülménytől, miszerint az alapeljárásban az ügy érdemében és a fellebbezés tárgyában eljáró bíróság előtt megvitatott-e a 44/2001 rendelet 27. cikkének (2) bekezdése értelmében vett perfüggőség esete fennállásának kérdését, a kérdést előterjesztő bíróság csak az említett rendelet 27. cikke (2) bekezdésének hatályáról kérdezi a bíróságot.
- 25 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egyedül az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje mind az előzetes döntéshozatal szükségességét ítéletének meghozatala szempontjából, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések relevanciáját (lásd a C-184/12. sz. Unamar-ügyben 2013. október 17-én hozott ítélet 28. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 26 Egyébiránt meg kell említeni, hogy a Bíróság elé terjesztett iratok egyike sem utal arra, hogy az alapeljárás a 44/2001 rendelet 22. cikkében szabályozott kizárólagos joghatóság körébe tartozna. Következésképpen a Bíróságnak nem kell határoznia azon feltételezett helyzetről, amikor a később eljáró bíróság ilyen joghatósággal rendelkezik (lásd ebben az értelemben a C-351/89. sz., Overseas Union Insurance és társai ügyben 1991. június 27-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-3317. o.] 20. pontját).
- 27 Meg kell tehát állapítani, hogy kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy a 44/2001 rendelet 27. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az elsőként eljáró bíróság joghatóságának e cikk értelmében való megállapításához elegendő, ha egyik fél sem hivatkozott joghatóságának hiányára, vagy szükséges, hogy az említett bíróság jogerős határozattal hallgatólagosan vagy kifejezetten elismerje a joghatóságát.
- 28 E tekintetben a Bíróság részére szolgáltatott adatokból kitűnik, hogy az alapügyben az elsőként eljáró bíróság nem állapította meg hivatalból joghatóságának hiányát, és hogy a Cartier az említett bíróság előtt való perbebocsátkozása alkalmával vitatta a Ziegler France-nak az ügy érdemére vonatkozó állításait anélkül, hogy hivatkozott volna e bíróság joghatóságának hiányára.
- 29 E kérdés megválaszolása érdekében először is emlékeztetni kell arra, hogy a 44/2001 rendelet 27. cikkének (1) bekezdése szerint a különböző tagállamok bíróságai előtti perfüggőség esetén a később eljáró bíróság az elsőként eljáró bíróság joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.
- 30 Egyébiránt e cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben az elsőként eljáró bíróság joghatóságát állapítják meg, a később eljáró bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.
- 31 Ezt követően meg kell jegyezni, hogy ahogyan azt a francia kormány és az Európai Bizottság jogosan felvetette, a 44/2001 rendelet nem pontosítja, milyen körülmények között kell az elsőként eljáró bíróság joghatóságát az említett rendelet 27. cikke értelmében véve „megállapítotttnak” tekinteni.
- 32 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az említett rendelet rendelkezéseit önálló módon kell értelmezni, annak rendszerére és célkitűzéseire figyelemmel (lásd a C-456/11. sz., Gothaer Allgemeine Versicherung és társai ügyben 2012. november 15-én hozott ítélet 25. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 33 Az előterjesztett kérdés megválaszolása érdekében tehát figyelembe kell venni a 44/2001 rendelet általános rendszerét és célkitűzéseit.
- 34 Elsőként a 44/2001 rendelet általános rendszerét illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelet 24. cikkének első mondata az alperes perbebocsátkozásán alapuló joghatósági szabályt ír elő minden olyan jogvita esetében, ahol az eljáró bíróság joghatósága nem következik e rendelet egyéb rendelkezéseiből. E rendelkezést abban az esetben is alkalmazni kell, ha a bíróság előtt az említett rendelet rendelkezéseit megsértve indítottak eljárást, és azt jelenti, hogy az alperes perbebocsátkozása az eljáró bíróság joghatósága hallgatólagos elismerésének, és ezért a joghatósága kiterjesztésének tekinthető (a C-111/09. sz. ČPP Vienna Insurance Group ügyben 2010. május 20-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-4545. o.] 21. pontja).
- 35 A 44/2001 rendelet 24. cikkének második mondata kivételeket fogalmaz meg ezen általános szabály alól. Úgy rendelkezik, hogy nem terjeszthető ki hallgatólagosan az eljáró bíróság joghatósága, ha az alperes a joghatóság hiányára vonatkozó kifogást terjeszt elő, kifejezve ezzel azt a szándékát, hogy nem fogadja el ennek a bíróságnak a joghatóságát, vagy ha olyan jogvitáról van szó, amelyre az említett rendelet 22. cikke kizárólagos joghatósági szabályt ír elő (a fent hivatkozott ČPP Vienna Insurance Group ügyben hozott ítélet 22. pontja).

- 36 A Bíróság korábban már kimondta, hogy a Brüsszeli Egyezmény 18. cikkének, a 44/2001 rendelet 24. cikkével lényegében azonos rendelkezésnek a céljából következik, hogy ha a joghatóság vitatása nem előzi meg az érdemi védekezést, az semmi esetre sem történhet olyan indítványok előterjesztését követően, amelyek a nemzeti eljárásjog értelmében az eljáró bíróság előtt elhangzó első védekezésnek tekintendők (a 150/80. sz. Elefanten Schuh ügyben 1981. június 24-én hozott ítélet [EBHT 1981., 1671. o.] 16. pontja és a C-144/12. sz. Goldbet Sportwetten ügyben 2013. június 13-án hozott ítélet 37. pontja).
- 37 Ezenkívül úgy határozott, hogy a Brüsszeli Egyezmény 18. cikke abban az esetben is alkalmazandó, ha az alperes mind az eljáró bíróság joghatóságát, mind pedig az ügy érdemét illetően nyilatkozik. Mindazonáltal a joghatóság vitatása csak akkor járhat az említett 18. cikkben neki tulajdonított joghatással, ha a felperest és az eljáró bíróságot olyan helyzetbe hozza, hogy az alperes első védekezésétől kezdve megértse, hogy az alperes a joghatóságot kívánja vitatni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Elefanten Schuh ügyben hozott ítélet 14. és 15. pontját).
- 38 A fentiekből következik, hogy a 44/2001 rendelet által létrehozott rendszert – ahogyan az annak 24. és 27. pontjából kitűnik – annak elkerülése érdekében hozták létre, hogy a később eljáró bíróság eljárása felfüggesztésének időtartama elhúzódjon abban az esetben, ha az elsőként eljáró bíróság joghatósága valójában – ahogyan az a jelen ítélet 36. pontjában is szerepel – már nem vitatható.
- 39 Márpedig e kockázat nem áll fenn, amennyiben – ahogyan az alapügyben is – az elsőként eljáró bíróság nem állapította meg hivatalból a joghatóságának hiányát, és azt egyik fél sem vitatta korábban, vagy azon álláspont előterjesztésének időpontjáig, amely a nemzeti eljárásjoga értelmében első védekezésnek tekintendő.
- 40 Másodszor magát a 44/2001 rendelet célkitűzéseit illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelet egyik célja, ahogyan az a (15) preambulumbekzdéséből kitűnik, a párhuzamos eljárások lehetőségének maximális csökkentése, és annak elkerülése, hogy egymással összeegyeztethetetlen határozatot hozzanak abban az esetben, ha ugyanazon ügyben több bíróság rendelkezik joghatósággal. Az uniós jogalkotó ennek érdekében kívánt a perfüggőség eseteinek megoldása céljából egy egyértelmű és hatékony mechanizmust létrehozni. Ebből következik, hogy e célok elérése érdekében a 44/2001 rendelet 27. cikkét tágan kell értelmezni (a fent hivatkozott Overseas Union Insurance és társai ügyben hozott ítélet 16. pontja).
- 41 Márpedig meg kell állapítani, hogy az említett rendelet 27. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint az elsőként eljáró bíróság joghatóságának e rendelkezés értelmében való megállapításához az lenne szükséges, hogy az említett bíróság – a párhuzamos eljárások kockázatát növelve – jogerős határozattal hallgatólagosan vagy kifejezetten elismerje a joghatóságát, az említett rendelet által a perfüggőségi helyzetek megoldása érdekében meghatározott szabályokat teljes mértékben megfosztaná a hatékonyságuktól.
- 42 Egyébiránt ahogyan a P. Jenard által a Brüsszeli Egyezmény tárgyában készített jelentésből (HL 1979. C 59., 1. o.) és a Bíróságnak az említett egyezmény 21. cikkével – a 44/2001 rendelet 27. cikkének megfelelő rendelkezéssel – kapcsolatos ítélkezési gyakorlatából következik, a perfüggőségi szabálynak az is célja, hogy elkerülje a negatív bírósági összeütközéseket. E szabályt ugyanis annak érdekében vezették be, hogy a felek ne legyenek kötelesek új eljárást indítani, ha például az elsőként eljáró bíróság megállapította joghatóságának hiányát (lásd a fent hivatkozott Overseas Union Insurance és társai ügyben hozott ítélet 22. pontját).
- 43 Márpedig amennyiben az elsőként eljáró bíróság nem állapította meg hivatalból joghatóságának hiányát, és nem hoztak fel előtte joghatóság hiányára alapított kifogást, a később eljáró bíróság joghatósága hiányának megállapítása nem járhat negatív joghatósági összeütközéssel, mivel az elsőként eljáró bíróság joghatósága többé nem kérdőjelezhető meg.

- 44 Következésképpen meg kell állapítani, hogy mind a 44/2001 rendelet általános rendszeréből, mind pedig annak célkitűzéseiből következik, hogy amennyiben a később eljáró bíróság az említett rendelet alapján nem rendelkezik kizárólagos joghatósággal, az elsőként eljáró bíróság joghatóságának e rendelet 27. cikkének (2) bekezdése értelmében való megállapításához elegendő, ha az elsőként eljáró bíróság nem állapította meg hivatalból a joghatóságának hiányát, és azt korábban vagy azon álláspont előterjesztésének időpontjáig, amely a nemzeti eljárásjoga értelmében első védekezésnek tekintendő, egyik fél sem vitatta.
- 45 A fenti megállapítások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 27. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy – azt az esetet kivéve, amikor a később eljáró bíróság az említett rendelet alapján kizárólagos joghatósággal rendelkezik – az elsőként eljáró bíróság joghatóságát az említett rendelkezés értelmében megállapítottak kell tekinteni, amennyiben e bíróság nem állapította meg hivatalból joghatóságának hiányát, és a joghatóságot egyik fél sem vitatta korábban, vagy azon álláspont előterjesztésének időpontjáig, amely a nemzeti eljárásjog értelmében az említett bíróság előtt előadott első érdemi védekezésnek tekintendő.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 27. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy – azt az esetet kivéve, amikor a később eljáró bíróság az említett rendelet alapján kizárólagos joghatósággal rendelkezik – az elsőként eljáró bíróság joghatóságát az említett rendelkezés értelmében megállapítottak kell tekinteni, amennyiben e bíróság nem állapította meg hivatalból joghatóságának hiányát, és a joghatóságot egyik fél sem vitatta korábban, vagy azon álláspont előterjesztésének időpontjáig, amely a nemzeti eljárásjog értelmében az említett bíróság előtt előadott első érdemi védekezésnek tekintendő.

Aláírások